

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Медичний факультет
Кафедра гістології та медичної біології

СИЛАБУС
вибіркового освітнього компонента
ІМУНОПРОФІЛАКТИКА ІНФЕКЦІЙНИХ ЗАХВОРЮВАНЬ
підготовки Магістра

Силабус вибіркового освітнього компонента «Розробка лікарських засобів» підготовки магістра, галузі знань 22 – Охорона здоров'я, спеціальності 226 – Фармація, промислова фармація, форма навчання – денна, за навчальним планом, затвердженим 2024 р. зі змінами 2025 р.

Розробники:

Бойко П. К., доктор ветеринарних наук, професор, завідувач кафедри гістології та медичної біології;

Бойко О. П., кандидат ветеринарних наук, старший науковий дослідник, старший викладач кафедри гістології та медичної біології.

Погоджено:

Гарант освітньо-професійної програми: д.фарм.н., проф.

Федоровська М.І.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри гістології та медичної біології

Протокол № 7 від 3 лютого 2026 р.

Завідувач кафедри: д.вет.н., проф.

Бойко П.К.

© Бойко П.К. 2026

© Бойко О.П. 2026

I. Опис освітнього компонента

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика освітнього компонента
Денна форма здобуття освіти	Галузь знань: 22 - Охорона здоров'я Спеціальність: 226 - Фармація, промислова фармація Освітньо-професійна програма: Фармація освітній рівень: другий (магістерський)	Вибірковий
Кількість годин / кредитів: <i>150 / 5</i>		Рік навчання: 3-ий
		Семестр: 6-ий
ІНДЗ: <i>немає</i>		Лекції: 16 год.
		Лабораторні: 36 год.
		Самостійна робота: 88 год.
		Консультації: 10 год.
	Форма контролю: залік	
Мова навчання		<i>українська</i>

II. Інформація про викладачів

ПІП

Науковий ступінь

Вчене звання

Посада

Контактна інформація

Дні занять

Бойко Петро Костянтинович

доктор ветеринарних наук

доцент

професор кафедри гістології та медичної біології

+380673610676, Boyko.Petro@vnu.edu.ua

<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

ПІП

Науковий ступінь

Вчене звання

Посада

Контактна інформація

Дні занять

Бойко Оксана Петрівна

кандидат ветеринарних наук

старший науковий дослідник за спеціальністю мікробіологія, вірусологія, епідеміологія та імунологія

старший викладач кафедри гістології та медичної біології

+38096 469 5907, Boyko.Oksana@vnu.edu.ua

<https://ps.vnu.edu.ua/cgi-bin/timetable.cgi?n=700>

III. Опис освітнього компонента

1.Анотація курсу. Освітній компонент «Імунопрофілактика інфекційних хвороб» належить до вибіркового ОК професійної підготовки фахівців спеціальності 226 Фармація, промислова фармація, ОПП Фармація, який передбачений для здобувачів вищої освіти денної форми навчання (5 р.н.) і формує у них знання з питань збору анамнестичних даних для проведення епідеміологічного аналізу спалахів інфекційних захворювань з метою діагностики захворювання, вміння розробити заходи загальної та спеціальної профілактики (імунопрофілактики) в конкретних умовах прояву інфекційного захворювання.

Предметом вивчення освітнього компоненту «Імунопрофілактика інфекційних хвороб» є методологія профілактики інфекційних хвороб, розробка засобів специфічної профілактики сучасних інфекційних хвороб.

2. Мета та завдання освітнього компонента

Мета полягає в оволодінні здобувачами сукупністю основних знань і практичних умінь та навиків з метою збору анамнестичних даних для проведення епідеміологічного аналізу спалахів інфекційних захворювань, для проведення діагностичних кроків з метою встановлення діагностик захворювання, вміння розробити заходи загальної та спеціальної профілактики (імунопрофілактики) в конкретних умовах прояву інфекційного захворювання.

Основне завдання – здобуття базових знань із загальної інфектології, імунології та епідеміології, які дадуть можливість майбутнім фахівцям застосовувати їх під час роботи в аптеках, можливо у лікувальних закладах або діагностичних лабораторіях клінічного напрямку.

3. Soft skills

Особисті якості: уважність, сумлінність, відповідальність, самодисципліна, здатність приймати зауваження та постійно вдосконалюватися.

Інтелектуальні здібності: критичне мислення, креативність у вирішенні складних наукових завдань, системний підхід.

Соціальні навички: вміння ефективно працювати в команді (взаємодія з епідеміологами, лікарями діагностичних установ) комунікабельність, навички презентації результатів.

Організаційні навички: дотримання дедлайнів (важливо при клінічних дослідженнях), управління стресом.

4. Структура освітнього компонента

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				Форма контролю / Бали	
	Усього	у тому числі				
		Лекції	Лабор. роботи	Консультації		Самост. роботи
Змістовий модуль 1.						
Імунопрофілактика контрольованих інфекцій в Україні. Загальні положення						
Тема 1. Історичні, медичні, соціальні й економічні аспекти контрольованих інфекцій в Україні та світі.	14	1	4	1	8	T(5)+УО(5)+ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 2. Морфофункціональна характеристика імунної системи.	16	1	4	1	10	T(5)+УО(5)+ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 3. Механізми імунітету.	12	1	2	1	8	T(5)+УО(5)+ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 4. Біологія імунної відповіді.	12	1	2	1	8	T(5)+УО(5)+ВЛР (5) / 3 = 5
Тема 5. Поняття імунопрофілактики. Організація проведення імунопрофілактики в Україні.	17	2	4	1	10	T(5)+УО(5)+ВЛР (5) / 3 = 5

Тема 6. Активна імунопрофілактика. Календар профілактичних щеплень в Україні.	17	2	4	1	10	$T(5)+УО(5)+ВЛР(5) / 3 = 5$
Тема 7. Побічні реакції вакцинації, їх профілактика. Неприятливі події після імунізації. Імунопрофілактика інфекційних хвороб в осіб із порушеннями стану здоров'я і при особливих станах	17	2	4	1	10	$T(5)+УО(5)+ВЛР(5) / 3 = 5$
Разом за змістовим модулем 1	105	10	24	7	64	5
Змістовий модуль 2. Імунопрофілактика окремих інфекцій						
Тема 8. Імунопрофілактика вірусних інфекцій	15	2	4	1	8	$T(5)+УО(5)+ВЛР(5) / 3 = 5$
Тема 9. Імунопрофілактика бактеріальних інфекцій	15	2	4	1	8	$T(5)+УО(5)+ВЛР(5) / 3 = 5$
Тема 10. Імунопрофілактика протозойних захворювань	15	2	4	1	8	$T(5)+УО(5)+ВЛР(5) / 3 = 5$
Разом за змістовим модулем 2	45	6	12	3	24	5
Усього годин/балів	150	16	36	10	88	5 балів/ 200 балів.

*Форма контролю: Т – тести, ВЛР – виконання лабораторної роботи, УВ – усна відповідь.

Завдання для самостійної роботи

№ за/п	Тема	Питання до самостійної роботи
1	Загальна характеристика основних положень, що стосуються контрольованих інфекцій.	Історичні, медичні, соціальні й економічні аспекти контрольованих інфекцій в Україні та світі. Організація проведення імунопрофілактики в Україні. Статті Конституції України і чинних законів України. Основні накази МОЗ України, що регулюють проведення імунопрофілактики.
2	Активна імунопрофілактика.	Основи імунної відповіді як результату вакцинації. Основи сучасного виробництва препаратів для імунопрофілактики. Впровадження вакцин у програми імунізації. Перегляд Національного календаря щеплень. Класифікація препаратів для активної імунопрофілактики. Склад препаратів для активної імунопрофілактики. Шляхи введення препаратів для активної імунопрофілактики. Зберігання вакцин та анатоксинів. Холодовий ланцюг.
3	Календар профілактичних щеплень в Україні.	Вакцинація за віком. Вакцинація дітей із порушенням Календаря профілактичних щеплень. Вакцинація дітей за станом здоров'я. Щеплення, які проводять на ендемічних та ензоотичних територіях і за епідемічними показаннями. Протипоказання до вакцинації. Побічні реакції вакцинації, їх профілактика. Побічні реакції вакцинації, їх профілактика. Неприятливі події після імунізації

4	Імунопрофілактика інфекційних хвороб в осіб із порушеннями стану здоров'я та при особливих станах.	Вакцинація осіб з алергічними реакціями. Вакцинація недоношених дітей і дітей із малою масою тіла при народженні. Вакцинація вагітних. Вакцинація осіб із серцево-судинними захворюваннями. Вакцинація осіб із захворюваннями органів дихання. Вакцинація осіб із порушеннями обміну речовин. Вакцинація осіб із захворюваннями нервової системи. Вакцинація осіб із захворюваннями нирок. Вакцинація осіб із гематологічними хворобами, аспленією. Вакцинація осіб із онкологічною патологією. Вакцинація осіб із первинними імунодефіцитами. Вакцинація ВІЛ-інфікованих осіб. Вакцинація та оперативні втручання, застосування анестезії. Вакцинація при лактації. Вакцинація осіб з гострою хворобою з/без підвищення температури, період реконвалесценції гострої інфекційної хвороби. Вакцинація при проведенні терапії антибактеріальними, антимікотичними, протипаразитарними та противірусними препаратами. Вакцинація при трансплантації солідних органів. Вакцинація при нещодавньому введенні препаратів крові, що містять антитіла.
5	Пасивна імунопрофілактика	Препарати нормального людського імуноглобуліну. Специфічні (гіперімунні) імуноглобуліни. Гіперімунні сироватки тваринного походження. Вакцинація мандрівників. Імунопрофілактика окремих інфекцій. Вакцинація осіб, які вживають протималарійні та антибактеріальні препарати із профілактичною метою. Проведення вакцинальної сесії.

IV. Політика оцінювання

Політика науково-педагогічного працівника щодо здобувача освіти полягає в послідовному та цілеспрямованому здійсненні навчального процесу на засадах прозорості, доступності, наукової обґрунтованості, методичної доцільності та відповідальності учасників освітнього процесу.

Всі учасники освітнього процесу повинні дотримуватись вимог чинного законодавства України, Статуту і Правил внутрішнього розпорядку ВНУ імені Лесі Українки, загальноприйнятих моральних принципів, правил поведінки та корпоративної культури; підтримувати атмосферу доброзичливості, порядності та толерантності.

Вивчення освітнього компонента передбачає постійну роботу здобувачів освіти на кожному занятті. Середовище під час проведення занять є творчим, дружнім, відкритим для конструктивної критики та дискусії. Здобувачі освіти не повинні спізнюватися на заняття, дотримуватися правил техніки безпеки, мати засоби індивідуального захисту та спецодяг.

Оцінювання здобувачів освіти здійснюється відповідно до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки.

В освітньому процесі застосовується дві шкали оцінювання: багатобальна (200-бальна) шкала та 4- бальна шкала. Результати конвертуються із однієї шкали в іншу.

Оцінювання поточної успішності здійснюється на кожному занятті за 4-бальною шкалою (5 – «відмінно», 4 – «добре», 3 – «задовільно», 2 – «незадовільно»).

– 5 («відмінно») – здобувач бездоганно засвоїв теоретичний матеріал теми заняття, демонструє глибокі і всебічні знання відповідної теми, основні положення наукових джерел, логічно мислить і формує відповідь, вільно використовує набуті теоретичні знання при аналізі практичного матеріалу, висловлює своє ставлення до тих чи інших проблем, демонструє високий рівень

засвоєння практичних навичок;

– 4 («добре») – здобувач добре засвоїв теоретичний матеріал заняття, володіє основними аспектами з джерел, аргументовано викладає його; володіє практичними навичками, висловлює свої міркування з приводу тих чи інших проблем, але припускається певних неточностей і похибок у логіці викладу теоретичного змісту або при виконанні практичних навичок;

– 3 («задовільно») – здобувач в основному опанував теоретичними знаннями навчальної теми, орієнтується в рекомендованих джерелах, але непереконливо відповідає, плутає поняття, додаткові питання викликають у здобувача невпевненість або відсутність стабільних знань; відповідаючи на запитання практичного характеру, виявляє неточності у знаннях, не вміє оцінювати факти та явища, припускається помилок при виконанні практичних навичок;

– 2 («незадовільно») – здобувач не опанував навчальний матеріал теми, не знає наукових фактів, визначень, майже не орієнтується в джерелах, відсутнє наукове мислення, практичні навички не сформовані.

Також здобувачі вищої освіти мають право на зарахування певної кількості балів, відповідно до [Положення](#) про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті у Волинському національному університеті імені Лесі Українки

У разі переходу на дистанційну форму навчання викладання освітнього компоненту відбувається відповідно до [Положення](#) про дистанційне навчання та додаткових розпоряджень ректорату.

Політика щодо академічної доброчесності. Політика академічної доброчесності регламентується чинними законодавчими актами України та внутрішніми документами університету: [Кодексом](#) академічної доброчесності ВНУ ім. Лесі Українки та [Положенням](#) про систему запобігання та виявлення академічного плагіату в науковій та навчальній діяльності здобувачів вищої освіти, докторантів, науково-педагогічних і наукових працівників ВНУ імені Лесі Українки які встановлюють загальні засади, цінності, принципи, настанови та правила етичної поведінки осіб, які навчаються в Університеті, якими вони повинні керуватися у своїй діяльності, а також забезпечують дотримання принципу нетерпимості до порушень академічної доброчесності та етики академічних взаємовідносин.

Політика щодо дедлайнів та перескладання: відвідування занять є обов'язковим компонентом процесу здобування освіти. У разі пропуску заняття здобувач освіти зобов'язаний його відпрацювати у повному обсязі за графіком відпрацювання згідно з Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

У разі порушення дедлайнів виконання завдань, без поважних причин, робота може оцінюватися на нижчу оцінку (75% від можливої максимальної кількості балів за вид діяльності).

V. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Організація та порядок проведення підсумкового контролю відбувається у відповідності до [Положення](#) про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти галузі знань 22 Охорона здоров'я Волинського національного університету імені Лесі Українки. Терміни проведення підсумкового контролю, а також терміни ліквідації академічної заборгованості визначаються розкладом екзаменаційної сесії.

У відомості, індивідуальному навчальному плані (заликовій книжці) здобувача освіти записується підсумкова кількість балів підсумкового контролю.

Повторне складання підсумкового контролю допускається не більше як два рази: один раз – викладачеві, другий – комісії, яку створює декан факультету.

Перелік питань до підсумкового контролю:

1. Історичні та медичні аспекти контрольованих інфекцій в Україні та світі.
2. Соціальні й економічні аспекти контрольованих інфекцій в Україні та світі.
3. Організація проведення імунопрофілактики в Україні.
4. Статті Конституції України і чинних законів України, що стосуються проведення імунопрофілактики інфекційних хвороб.

5. Основні накази МОЗ України, що регулюють проведення імунопрофілактики
6. Основні накази МОЗ України, що регулюють проведення туберкулінодіагностики.
7. Основи імунної відповіді як результату вакцинації.
8. Впровадження вакцин у програми імунізації.
9. Основи сучасного виробництва препаратів для імунопрофілактики.
10. Особливості Національного календаря щеплень.
11. Класифікація препаратів для активної імунопрофілактики.
12. Склад препаратів для активної імунопрофілактики.
13. Шляхи введення препаратів для активної імунопрофілактики.
14. Зберігання вакцин та анатоксинів.
15. Холодовий ланцюг у забезпеченні якості вакцин та сироваток.
16. Вакцинація за віком.
17. Вакцинація дітей із порушенням Календаря профілактичних щеплень.
18. Вакцинація дітей за станом здоров'я.
19. Щеплення, які проводять на ендемічних та ензоотичних територіях і за епідемічними показаннями.
20. Протипоказання до вакцинації.
21. Побічні реакції вакцинації, їх профілактика.
22. Неприятливі події після імунізації.
23. Імунопрофілактика інфекційних хвороб в осіб із порушеннями стану здоров'я та при особливих станах.
24. Вакцинація осіб з алергічними реакціями.
25. Вакцинація недоношених дітей і дітей із малою масою тіла при народженні.
26. Вакцинація вагітних.
27. Вакцинація осіб із серцево-судинними захворюваннями.
28. Вакцинація осіб із захворюваннями органів дихання.
29. Вакцинація осіб із порушеннями обміну речовин.
30. Вакцинація осіб із захворюваннями нервової системи.
31. Вакцинація осіб із захворюваннями нирок.
32. Вакцинація осіб із гематологічними хворобами, аспленією.
33. Вакцинація осіб з онкологічною патологією.
34. Вакцинація осіб із первинними імунодефіцитами.
35. Вакцинація ВІЛ-інфікованих осіб.
36. Вакцинація та оперативні втручання, застосування анестезії.
37. Вакцинація при лактації.
38. Вакцинація осіб з гострою хворобою з/без підвищення температури, період реконвалесценції гострої інфекційної хвороби.
39. Вакцинація при проведенні терапії антибактеріальними, антимикотичними, протипаразитарними та противірусними препаратами.
40. Вакцинація при трансплантації солідних органів.
41. Вакцинація при нещодавньому введенні препаратів крові, що містять антитіла.
42. Проведення вакцинальної сесії.
43. Пасивна імунопрофілактика.
44. Препарати нормального людського імуноглобуліну.
45. Специфічні (гіперімунні) імуноглобуліни.
46. Гіперімунні сироватки тваринного походження
47. Вакцинація мандрівників.
48. Імунопрофілактика грипу та інших вірусних респіраторних інфекцій.
49. Імунопрофілактика гепатиту А.
50. Імунопрофілактика гепатиту В.
51. Імунопрофілактика епідемічний паротит і вітряної віспи.
52. Імунопрофілактика кіру і краснухи.
53. Імунопрофілактика поліомієліту і герпесвірусної інфекції.
54. Імунопрофілактика дифтерії і кашлюку.

55. Імунопрофілактика правцю і менінгококової інфекції.
56. Імунопрофілактика черевного тифу і туберкульозу.
57. Імунопрофілактика ВІЛ-інфекції і сказу.
58. Імунопрофілактика жовтої лихоманки і кліщового енцефаліту.
59. Імунопрофілактика коронавірусної інфекції COVID-19.
60. Імунопрофілактика протозойних хвороб.

VI. Шкала оцінювання

Оцінка в балах	Лінгвістична оцінка
170–200	Зараховано
150–169	
140–149	
130–139	
120–129	
0–119	Незараховано (необхідне перескладання)

VII. Рекомендована література та інтернет-ресурси

1. Чернишова Л.І., Лапій Ф.І., Волоха А.П. та ін., Імунопрофілактика інфекційних хвороб: навчально-методичний посібник – 3-тє видання, перероблене і доповнене. К.: ВСВ «Медицина». 2022. 336 с.

2. Данилейченко В. В., Федечко Й. М., Корнійчук О. П., Солонинко І. І. Мікробіологія з основами імунології: підручник / – 3-є видання, перероблене і доповнене. К.: ВСВ «Медицина». 2022. 396 с.

3. Медична мікробіологія, вірусологія та імунологія: підручник ля студентів навч. мед закладів / за ред. В.П. Широбокова. Вінниця: Нова Книга, 2021. 920 с.

Додаткова:

4. Вершигора О.Ю. Пастер Є. У. та ін. Імунологія. – К.: ВПЦ «Київський університет», 2011. 911 с.

5. Чоп'як В. В., Потьомкіна Г. О., Гаврилюк А. М. та ін., Клінічна імунологія та алергологія: навч. посіб. К.: ВСВ «Медицина», 2017. 224 с.

6. Клінічна імунологія. Алергологія. Інфектологія. Електронний журнал для лікарів-практиків. Виходить 8 разів на рік <https://kiai.com.ua>

Інформаційні ресурси

1. Сайт Волинського національного університету ім. Лесі Українки <http://194.44.187.60/moodle/login/index.php>
2. Міністерство охорони здоров'я України www.moz.gov.ua
3. Державний експертний центр МОЗ України www.pharma-center.kiev.ua
4. Спеціалізоване медичне інтернет-видання для лікарів, провізорів, фармацевтів, студентів медичних та фармацевтичних вузів www.morion.ua
5. Всесвітня організація охорони здоров'я www.who.int
6. Фармацевтична енциклопедія www.pharmencyclopedia.com.ua